

DESKOLONIZAZIOA

AURKIBIDEA:

1.- Ekialde Erdikoa: konpondu gabeko gatazka

- Aurrekariak: Ekialde Hurbila XX.mendearen lehen erdialdean.
- Arabiarren eta israeldarren arteko gerrak.
- Palestinako Aginte Nazionalaren sorrera (ANP)

2.- Hirugarren Munduaren sorrera:

- Estatu ahul batzuk.
- Mendekotasun ekonomikoa.
- Bi blokeen artean.

Ekialde Erdikoa: konpondu gabeko gatazka

Deskolonizazioaren ondorioz sortu ziren egungo gatazka batzuk. Gatazka horietatik ondorio handienak eta iraunkorrenak dituenak, ziur asko, Ekialde Erdiko gatazka da.

Aurrekariak: Ekialde Hurbila XX.mendearen lehen erdialdean

XIX.mendearen bukaeran

mugimendu sionistak herri juduarentzat estatu bat.

Lehen Mundu Gerra ondoren

Nazioen Elkarteak Palestina Britainia Handiaren agintean jarri.

1930eko hamarkada

·Palestinaranzko **juduen immigrazioa** areagotu.
·Juduak, britainiarrak Palestinan egotearen aurka.

Lehen Mundu Gerra (1917)

Balfour Adierazpena prestatu zuten.

1947

NBEk ebazpen bat onartu; Palestina bi estatuetan banatzea (judua eta arabiarra).

Israel eta Palestina lehen bi gatazketan.

Arabiarren eta israeldarren arteko gerrak

1948an maiatzaren 14ean

Lehen gerra arabiar-israeldarra

Ingelesen agintaldia bukatu eta David Ben Gurion-ek **Israelgo Estatu aldarrikatu**. Orduan, eremu horretako arabiar herrialdeek beren tropak bidali estatu berriaren kontra. Baina **Israeliek garaipen militar** azkarra lortu.

1956ko uztailean

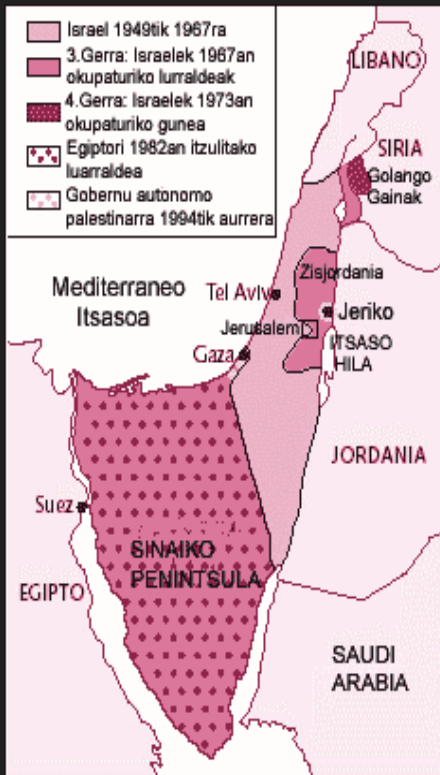
Suezko kanala

Egiptok **Suezko kanala** nazionalizatu zuenean, tentsioa areagotu. Israel, Frantzia eta Britainia Handia aliatu eta **Sinai penintsula** inbaditu. NBERen eta AEBen presioak zirela-eta alde egin zuten.

1967ko ekainaren 5ean

Sei Egunetako Gerra

Israel: Egipto, Siria, Jordania eraso. Gaza, Zisjordania, Jerusalem Ekialdea, Golan eskualdea, eta Sinai penintsula konkistatu. NBERen ebazpen batek lurraldeetatik joateko agindu, oraindik ez du ebazpen hori bete.

1967tik 1993ra arteko israeldarren hedapena.

Arabiarren eta israeldarren arteko gerrak (II)

1973.urtean hasi

***Yom Kippur
gerra***

Egiptok eta Siriak israeldar posizioei eraso. Baina AEBen laguntzari esker, Israelek galdutako lurraldeak berreskuratu.

1975ko apirilean

Libanoko gerra

Israelek Libano erasotu, palestinarrek lurralde horretatik kanporatzeko.

Gerraren ondoren AEBek, Egipto eta Israel **Camp Davideko ituna** sinatzera derrigortu. Egiptok Israel estatu modura onartu eta Egiptori Sinai Penintsula itzuli trukean.

Palestinako Aginte Nazionalaren sorrera (ANP)

Lehen arabiar-israeldar gerren ondoren:

• Israelen geratu ziren **palestinarrak** biztanleak **marjinatu** egin zituzten.

• Lurralde okupatuetatik joatea erabaki zuten **hainbat arabiar errefuxiatu-esparruetan** bizitzen hasi ziren.

Indarkeria etengabea zenez, NBEk negoziatioetan lagundu;

• **Gaza-Jeriko Ituna** sinatu (1994)
• **Palestinako Aginte Nazionala (ANP)** sortu.

1964

Palestina Askatzeko Erakundea (PAE) sortu zen, **Jassir Arafat** izan zuen buruzagi.

Hasieran, ekintza terroristak egiten zituzten. 1980ko hamarkadaren bukaeran, hiri-gerrillaren taktikak erabiltzen hasi ziren israeldar armadaren aurka, Israeliek okupatutako lurraldeetan (Gaza, Zisjordania..). Horri **intifada** esaten zaio.

Israel eta Palestina
1990eko bake-itunen
ondoren

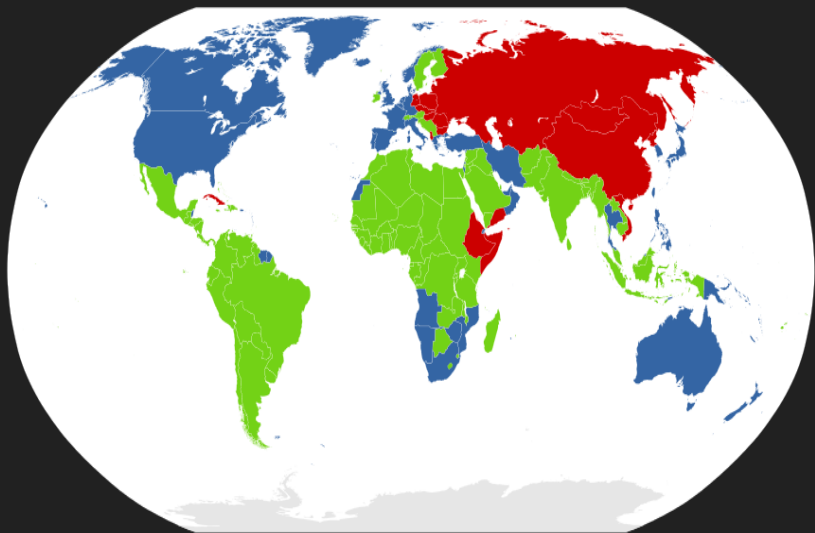
Hirugarren Munduaren sorrera

A black and white photograph of a slum. The scene is filled with rows of small, makeshift houses with corrugated metal roofs. In the foreground, a woman is seen from behind, carrying a child on her back. They are walking on a dirt path. The sky is cloudy and bright.

Ez zen ez mundu komunistarena, ez eta kapitalistarena ere, eta ezaugarri nagusi ezegonkortasun politikoa eta azpigarapena izan zuen.

Hirugarren Munduaren sorrera

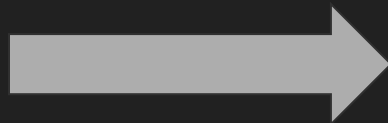
■ Lehen Mundua: Estatu Batuen
herrialde aliatuak.

■ Bigarren Mundua: SESBen
herrialde aliatuak.

■ Hirugarren Mundua: herrialde
neutralak eta lerrokatugabeak.

Estatu ahul batzuk

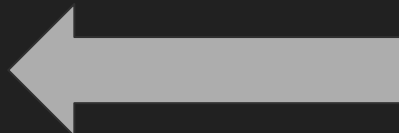
Koloniak jarritako mugei
eutsi

Muga artifizialen ondorioz
gerrak piztu

Askotan erabaki
desegokiak

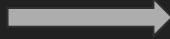
Gobernuaz eta
administrazioaz arduratzeko
langile prestaturik ez

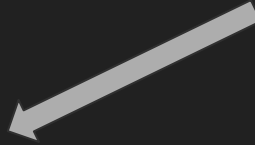
Estatu diktatorialak ezarri eta
askatasun politikoa amaierazi.

Mendekotasun ekonomikoa

Independentzia politikoak
ekonomikoa ez zuen ekarri

Mendekotasun handia
kanpoko herrialdeekin

Metropoliek industriak
kolonietan ezarri ez

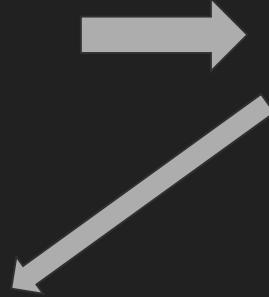
Ondorioz, neokolonialismo
ekonomikoak kolonialismo
politikoa ordeztu.

Gandhi

Mendekotasun ekonomikoa (II)

Metropoliak azpiegiturak
eta zerbitzuak eraikitzeaz
ez arduratu

Independentzia
aldarrikatzean dena
egiteko zegoen

Herrialde horiek ezin
gastuei aurre egin eta
azpigaratua geratu

Herrialde azpigaratuetako emakume pobrea

Bi arazo Deskolonizazioaren ondoren

Bizitza maila gero eta txarragoa izatea

Demografia hazkunde handia eta ekonomiaren geldialdia

Giza hondamendiak

Natura hondamendiak

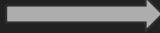

Giza hondamendiak

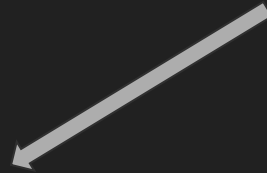

Bi blokeen artean

NBEk hirugarren munduko
herrialdeak onartu zituzten

Herrialde horiek Segurtasun
Kontseiluko kide, eta
horretaz, ez dute erabaki
garrantzitsuetan parte
hartzen

Nazioarteko politikan
Hirugarren Munduko
herrialdeak neutralak izaten
saiatu, Bandung
Konferentzia (1995)

Bi blokeen artean (II)

Lerrokaturik gabeko
herrialdeen mugimendua sortu
bloke politikoetan ez sartzeko

Konferentzia 29 estatu
deskolonizatuak parte
hartu

Kolonialismoa eta
arrazagatiko
diskriminazioa kondenatu

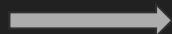
↓
Ekonomia-garapena eta
independentzia nazionala
babesteko beharra onartu.

Manifestazio bat

Bi blokeen artean (III)

Lerrokatu gabeko herrialdeen
mugimendu porrot egin

Ekonomia garapenerako
itxaropenik ez

Honek mugimenduari
sinesgarritasuna kendu
zion.

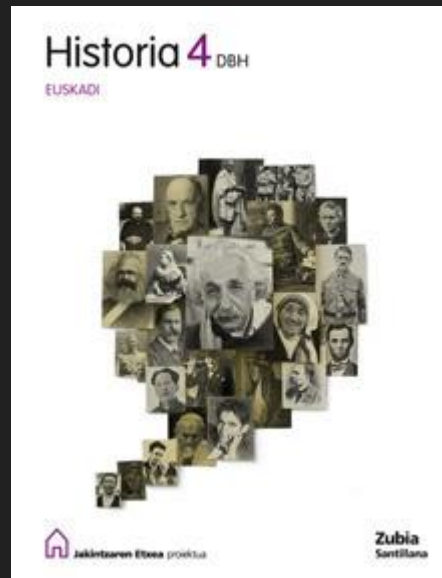
Blokeetatik ez asko urrundu,
Hirugarren mundu bi potentzien
gudu-zelai bihurtu. Bestalde,
batzuk bloke batean argi: Kuba
sozialista

INFORMAZIO ITURRIAK

Zubia Santillana Historia 4 DBH (3.liburukia)

https://eu.wikipedia.org/wiki/Afrikako_deskolonizazioa

[http://www.gaiak.net/ikasmaterialak/web%20historia%20gar
aikidea/3_kapitulua/3_5unitatea/osoa_3_5.html](http://www.gaiak.net/ikasmaterialak/web%20historia%20gar
aikidea/3_kapitulua/3_5unitatea/osoa_3_5.html)

BIDEOAK

<https://www.youtube.com/watch?v=kuqcBJkm8DA>

<https://www.youtube.com/watch?v=uKXdvCaa9ag>

ARGAZKIEN ITURRIAK

http://www.hiru.eus/image/image_gallery?uuid=29bfd804-faae-46bf-b940-14d04c3440e7&groupId=10137&t=1260749004741

http://www.hiru.eus/image/image_gallery?uuid=46ca7fa4-5ad0-4b65-89b8-e08d49374da8&groupId=10137&t=1260749004756

<http://cdn1.porisrael.org/files/2015/08/israel-palestina.jpg>

GALDERAK

Zer da Balfour Adierazpena?

Lehen Mundu Gerran, 1917an, Britainia Handiko Kanpo Arazoetako ministroak, Lord Balfour kontserbadoreak prestatu zuen. Adierazpen horren arabera, Britainia Handia tesi sionisten* alde zegoen, eta “Palestinan juduei etxe nazionala” eraikitzen laguntzeko konpromisoa hartzen zuen. Horren ondorioz, gero eta judu gehiago hasi ziren kokatzen, VII.mendetik arabiarrek bizi ziren lurraldean.

*tesi sionistak: herri juduarentzat estatu bat sortzea eskatzen zuen, Europako hainbat herrialdetan eta Estatu Batuetan sakabanatuak zeudelako.

GALDERAK

Nolakoak ziren estatu ahulak?

Gehienak muga artifizialak ziren, eta ez zetozen bat herrien arteko mugekin. Horren ondorioz, gerra asko piztu ziren. Gerra zibilak izan ziren, herrialde bateko taldeek egin baitzuten elkarren aurka: Marokoren eta Mauritaniaren arteko liskarra. Gobernuaz eta administrazioaz arduratzeko langile prestaturik ez izatea zen eta erabaki desegokiak hartu ziren, bai eta arazoak larriagotu ere. Horrez gain, estatu diktatorialak ezarri ziren eta askatasun politikoak amaiarazi zituzten.

AMAIERA

Ihintza Varea eta Ainhoa Aldamiz
Lauaizeta Ikastola BHI

4.D